

Kuhmon kaupunki on valittu suomalais-ugrilaiseksi kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2023

Kansainvälinen viisihenkinen valintalautakunta valitsi Kainuussa sijaitsevan Kuhmon kaupungin vuoden 2023 suomalais-ugrilaiseksi kulttuuripääkaupungiksi. Valinta merkitsee sitä, että suomalais-ugrilaisen kulttuuripääkaupungin asema ensimmäistä kertaa kohdistuu Suomeen. Nimityksen myötä Kuhmo odottaa saavansa vahvistusta kulttuurimatkailun kehittämiseen ja samalla haluaa osoittaa tukea kulttuuriperinnön ja suomalais-ugrialaisten kielten säilyttämiseen ja elvyttämiseen koko suomalais-ugrilaisessa maailmassa.

KUVAT: Sommelen avajaiset pidetään Kuhmon torilla (ylhäällä vasemmalla), Konsertti Jonkerijärven maisemassa vuonna 2017 (ylhäällä oikealla), Värttinä esiintymässä Kuhmo-talon lavalla (alhaalla vasemmalla) ja runolaulukonsertti Juminkeossa (alhaalla oikealla). Kuvat Juha Olkkonen.

Yhtenä päätavoitteena Kuhmon kulttuuripääkaupunkiohjelmassa on tietoisuuden herättäminen suomalais-ugrilaisista kielistä ja kulttuureista Suomessa ja maailmanlaajuisesti. Sen lisäksi ohjelmalla halutaan tukea suomaalais-ugrialaisten alkuperäiskansojen uhanalaisten kielten elvyttämistä ja niiden rikkaiden ja monipuolisten musiikkikulttuurien ja -perinteiden säilymistä.

Kuhmon suunnitelmiin sisältyy yli 100 tilaisuuden järjestäminen osana kulttuuripääkaupunkiohjelmaa. Musiikkijuhla Sommelo on juhluvuoden 2023 päätapahtuma (26.6. – 3.7.). Muita korkean profiilin tapahtumia ovat Kuhmon Talvi, suomalais-ugrialaisten alkuperäiskansojen kielten asemaa käsittelevä kansainvälinen konferenssi, suomalais-ugrilaisia laulukulttuureja käsittelevä konferenssi sekä Ison Karhun Kantapäillä -tapahtuma, jossa paneudutaan karhun merkitykseen suomalais-ugrialaisten kansojen mytologiassa. Myös maailmanlaajuisesti tunnettu Kuhmon Kamarimusiikki osallistu juhluvuoden teemoihin.

Avainorganisaationa Kuhmon voittoisan hakemuksen laatimisessa oli Runolaulu-Akatemia, joka on myös tapahtumien keskeinen järjestäjä, yhdessä Juminkeon ja Kuhmon kaupungin kanssa.

Viisihenkinen valintalautakunnan puheenjohtajan **Käbi Laanin** (Youth Association of Finno-Ugric Peoples) mukaan Kuhmon hakemus nousi esiin kilpailijansa – Viron Iisakun kaupungin – rinnalla monipuolisen ohjelmansa ansiosta. Ohjelmaan sisältyy perinteisiä festivaaleja, joiden ohjelmaan suomalais-ugrilainen teema voidaan hyvin sisällyttää. Valintalautakunnan jäsen **Rune Bjerkil** (Kven Finnish Association) nosti esiin runolaulun osuuden Kuhmon hakemuksessa. ”Vuonna 2023 Kuhmo tulee olemaan todellakin keskipiste suomalais-ugrialaisten musiikkikulttuurien

osalta.” Lautakunnan jäsenen **Niko Partasen** (Sukukansojen ystävät ry) mukaan ”on historiallista, että suomalais-ugrilainen kulttuuripääkaupunki saadaan Suomeen, ja Kuhmo osoitti että se oli valmis tällaiseen haasteeseen. Tämä on suuri mahdollisuus meille kaikille, jotka työskentelemme suomalais-ugrilaisten kulttuurien hyväksi Suomessa.”

Kuhmon kaupunginjohtaja **Tytti Määttä** odottaa että kulttuuripääkaupungin asema edistää kulttuurimatkailua Kuhmossa ja sen lähiympäristössä. ”Teemana suomalais-ugrilaisuus sopii meille aivan erinomaisesti, koska meillä Kuhmossa on jo monia elementtejä valmiina, jotka toteuttavat jo samansuuntaisia sisältöjä. Odotamme ja toivomme saavamme lisää matkailutuloa, ja samalla myös kulttuuritoimijamme voivat vahvistua.” **Pekka Huttu-Hiltusen** (Runolaulu-Akatemia) mukaan Kuhmolla on paljon annettavana koko suomalais-ugrilaiselle maailmalle. ”Esimerkiksi Juminkeko on toiminut jo yli 30 vuoden ajan menestyksellisesti karjalaisen kulttuurin elvyttämiseksi ja perinteen säilyttämiseksi Suomessa ja Karjalan tasavallassa. Myös Runolaulu-Akatemia ja muutkin kulttuuriorganisaatiot voivat lisätä kontaktejaan ja sitoutumistaan suomalais-ugrilaiseen maailmaan. Tämä merkitsee tukea kielten ja kulttuuriperinteiden säilyttämiseen tutkimuksen ja taiteellisten tapahtumien sekä aktiivisen vuorovaikutuksen avulla.

Kuhmo

Kuhmo on noin 8000 asukkaan kaupunki Oulun läänin itälaidalla, kauniiden vesistöreittien varrella. Kuhmo on edelläkävijä sekä uusiutuvan energian käytön että puurakenneteknologian kehittämisen osalta. Kuhmon vahvuudet ovat metsä, luonto ja kulttuuri.

KUVAT: Kuhmo on kaupunki metsien keskellä. Kuhmossa on myös selkeästi neljä vuodenaikaa. Kuvat Kuhmon kaupunki.

Euroopan vanhin edelleen voimassa oleva raja on Kuhmon kohdalla, Suomen ja Venäjän välillä. Menneistä sodista ja epäsovusta huolimatta ihmisten väliset yhteydet Suomen ja Vian Karjalan välillä eivät ole milloinkaan kokonaan katkenneet. Elias Lönnrotin runonkeruumatkat Karjalaan ovat erinomainen esimerkki näistä yhteyksistä. Lönnrot työsti keräämänsä aineiston pohjalta Suomen ja Karjalan kansalliseepoksen Kalevalan, ja vielä tänäkin päivänä järjestetään tutustumismatkoja Vian Karjalan runokyltiin. Kuhmo on jo aikaisemmin nimetty UNESCO:n luovien kaupunkien verkostoon kirjallisuuskapupunkina.

KUVAT: Juminkeko on kansallinen ja kansainvälistä kulttuurivaihtoa toteuttava Kalevala-keskus. Kuvat Juminkeko.

Juminkeko on Juminkeko-säätiön ylläpitämä kansallinen ja kansainvälistä kulttuurivaihtoa harjoittava Kalevalakeskus, joka vaalii ja tekee tunnetuksi Kalevalaan liittyvää kulttuuriperinnettä.

Luonto ja kulttuuriperintö ovat olleet avaintekijöitä sekä Kuhmon Kamarimusiikin perustamisessa yli 50 vuotta sitten ja kehittämisessä maailmankuuluksi festivaaliksi että myöhemmin myös Musiikkijuhla Sommelon syntymisessä 2000-luvulla. Kuhmo-talo tarjoaa erinomaiset puitteet näille tapahtumille.

KUVAT: Kuhmon Kamarimusiikki on yksi maaliman arvostetuimmista kamarimusiikkitapahtumista. Vasemmalla Trio Storioni Lentua-salin lavalla. Oikealla konserttiyleisöä Lentua-salissa. Kuvat Steffan Bremer.

Suomalais-ugrilaiset kulttuuripääkaupungit

Ohjelma suomalais-ugrialaisten kulttuuripääkaupunkien nimeämisestä aloitettiin vuonna 2013. Sen taustayhteisöjä ovat suomalais-ugrialaisten kansojen nuorisoyhdistys (Youth Association of Finno-Ugric Peoples, MAFUN) sekä URALIC centre -kansalaisjärjestö. Ohjelman tavoitteena on nostaa tietoisuutta suomalais-ugrialaista ja samojedikansoista sekä uralilaisista kielistä, vahvistaa suomalais-ugrialaista identiteettiä ja edistää kestävää paikallista kehitystä suomalais-ugrialaisten maailman eri puolilla.

Tähän mennessä kulttuuripääkaupungin asema on annettu yhdeksälle kylälle tai kaupungille: **Bugyn** kylälle Udmurtiasta (2014), setukylä **Obinitsalle** (2015), unkarilaisille **Iszkaszentgyörgyn** kylälle ja **Veszprémin** kaupungille (2016), karjalaiselle **Vuokkiniemen** kylälle (2017), **Shorunzhan** kylälle Marinmaalta (2019), marinkieliselle **Mishkan** kylälle Bashkordostanista (2020), **Abja-Paluojan** kaupungille Virosta (2021) ja **Bayterekin** kylälle Udmurtiasta (2022).

Tiedotteessa käytetyt kuvat löytyvät täältä: <https://drive.google.com/drive/folders/126p3roW4GyOpluvsQ60t-zV84iFxyYGQ?usp=sharing>

Voit katsoa myös: <https://www.facebook.com/FinnoUgricCapitalsOfCulture>

Tiedustelut: Oliver Loode (oliver.loode@uralic.org, Tel. +372 513 2992),

Kuhmon osalta myös Pekka Huttu-Hiltunen (pekka.huttu-hiltunen@runolaulu.fi puh. +358 401798600)

KUVA: Sommelossa on joskus ilo ylimmillään. Kuva Juha Olkkonen.

KUVA: Sommelossa on myös musiikin koulutusta. Kuva Näppärikurssin konsertista.